

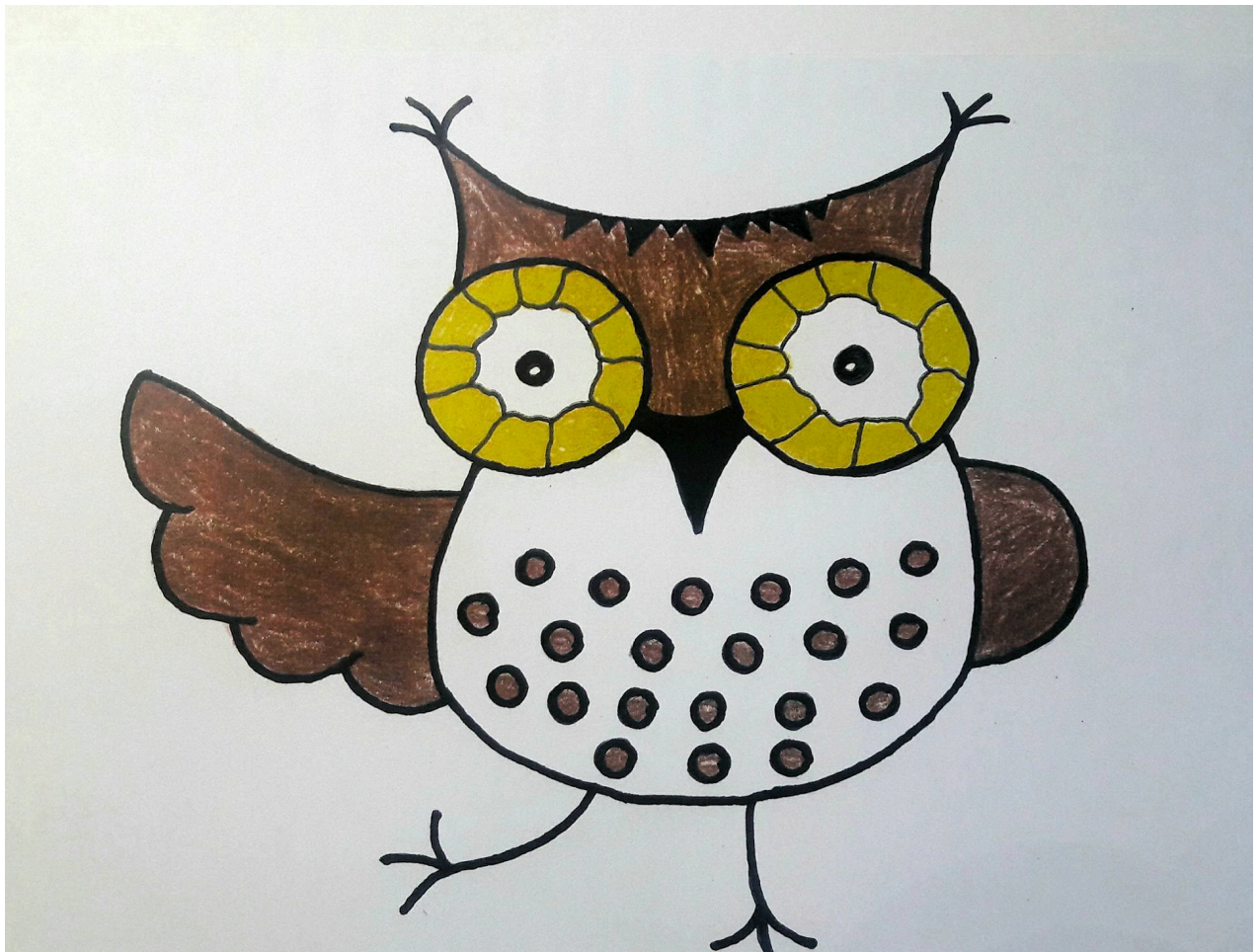
**Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení
a mateřská škola logopedická
Schola Viva, o.p.s.**

**Erbenova 16, 787 01 Šumperk, tel.: 583 214 153, tel./fax: 583 217 488,
e-mail: viva@schola-viva.cz, <http://www.schola-viva.cz>**

Organizace je zapsána v rejstříku obecně prospěšných společností u Krajského soudu v Ostravě, oddíl O, vložka 46.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

ROK S MOUDROU SOVOU

Vydal: Mgr. Miroslav Haltmar, MBA, MSc., ředitel školy

Inovovaná verze školního vzdělávacího programu s platností od 2. 9. 2019

Č. j: 5 457/2007-21 ve znění pozdějších dodatků 1/2020

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Oficiální název ŠVP: Schola Viva 1/2007 č. j. 5 457/2007-21
ve znění pozdějších dodatků 1/2020

Motivační název: Rok s moudrou sovou

Cílová skupina : Mateřská škola

Předkladatel:
Název školy: Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení
a mateřská škola logopedická Schola Viva, o. p. s.
Adresa školy: Erbenova 16, 787 01 Šumperk

Ředitel společnosti: Mgr. Vladimír Bican

Kontakty:
Telefon: 583 214 153
Fax: 583 217 488
E – mail: viva@schola-viva.cz
Internet: www.schola-viva.cz
IČO: 25827707
IZO: 600 027 139

Projednáno na pedagogické radě dne: 28. 8. 2020

Projednáno na školské radě dne: 31. 8. 2020

Platnost: Inovovaná verze platná od 2. 9. 2019

Zřizovatel:
Název: Mgr. Vladimír Bican
Adresa: Erbenova 16, 787 01 Šumperk
Kontakty:
Telefon: 583 214 153

Na tvorbě ŠVP PV se podílely:

Mgr. Šárka Schejbalová
Bc. Michaela Rýznarová
Mgr. Barbora Chovancová

OBSAH

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	1
ROK S MOUDROU SOVOU	1
.....	1
1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE	2
1. ZMĚNY PRO ŠKOLNÍ ROK 2020/21	4
1.1 Úpravy z důvodu rekonstrukce školy	4
1.2 Změny z důvodu nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění Covid - 19	4
2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	5
3 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	5
3.1 Vize MŠ	5
3.2 Charakteristika a cíle	5
3.3 Integrované bloky	6
3.4 Vzdělávací oblasti	6
3.5 Klíčové kompetence	7
4 HLAVNÍ CÍLE MŠ	7
5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH	8
5.1 Podzimní scházení	9
5.2 Zimní radování	11
5.3 Jaro a jeho kouzlo	14
5.4 Letní loučení	17
6 PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	19
6.1 Materiální podmínky	19
6.2 Životospráva	20
6.3 Psychosociální podmínky	21
6.4 Organizační podmínky	23
6.5 Řízení mateřské školy	24
6.6 Personální a pedagogické zajištění mateřské školy	25
6.7 Spoluúčast rodičů	25
6.8 Bezpečnostní podmínky	25
6.9 Spolupráce se ZŠ	26
7 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	26
7.1 Pojetí vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními	26
7.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními	26
7.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními	27
8 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH	27
9 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET	27
10 PROGRAM ENVIRONMENTÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVY A OSVĚTY	28
11 PROGRAM POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY	29
12 PREVENTIVNÍ PROGRAM MATEŘSKÉ ŠKOLY	31
13 EVALUAČNÍ SYSTÉM MŠ	33

1. ZMĚNY PRO ŠKOLNÍ ROK 2020/21

1.1 Úpravy z důvodu rekonstrukce školy

Ve školním roce 2020/21 probíhá v naší škole rozsáhlá rekonstrukce budovy E. Z tohoto důvodu jsou některé třídy 1. stupně, MŠ a ŠD v provizorních prostorách.

Z důvodu rekonstrukce byly zrušeny speciální učebny – keramická dílna, učebna fyzikálně – chemická a školní dílna, ze kterých vznikly kmenové třídy. Činnosti v keramické dílně v letošním školním roce nebudou probíhat.

Třídy mateřské školy jsou přemístěny do náhradních prostor. Jsme si vědomi, že v tomto školním roce nejsou materiální podmínky v mateřské škole úplně optimální, přesto věříme, že tato omezení neovlivní naplňování ŠVP mateřské školy.

Vzdělávací nabídka v mateřské škole se nemění.

Školní hřiště a školní zahradu budou děti z mateřské školy využívat s určitými omezeními s ohledem na maximální bezpečnost dětí.

1.2 Změny z důvodu nebezpečí vzniku a rozšíření onemocnění Covid - 19

Ve škole jsme přijali řadu bezpečnostních a hygienických opatření k omezení a šíření onemocnění Covid – 19 v souladu s doporučením MŠMT, MZ, KHS a OHS.

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola (dále jen MŠ) je součástí nestátní ZŠ pro děti se specifickými poruchami učení Schola Viva o.p.s. v Šumperku (Erbenova 16, 78701, tel. 583 214153), která byla založena v roce 1992.

MŠ je součástí komplexu několika budov, které na sebe vzájemně navazují. K budovám patří i rozlehlá zahrada a hřiště. MŠ je situovaná v klidné části města Šumperka.

Kapacita mateřské školy je celkem 26 dětí. MŠ logopedická se zaměřuje na logopedickou prevenci, reedukaci řeči a vytváří podmínky pro přirozený vývoj komunikačních dovedností a rozvoj osobnosti dítěte a jeho úspěšný start ve škole. V MŠ probíhá každodenní individuální logopedická intervence pod vedením školní logopedky. Jsou k nám zařazovány děti se speciálními vzdělávacími potřebami, děti s odkladem školní docházky ve věku od 5 do 7 let. Část dětí po ukončení MŠ pokračuje dále v naší ZŠ, část dětí odchází do jiných ZŠ.

3 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Motto

Jestliže děti žijí obklopeny kritikou, naučí se odsuzovat.

Jestliže děti žijí obklopeny nepřátelstvím, naučí se bojovat.

Jestliže děti žijí obklopeny lítostí, naučí se litovat samy sebe.

Jestliže děti žijí obklopeny podporou, naučí se mít důvěru.

Jestliže děti žijí obklopeny chválou, naučí se oceňovat.

Jestliže děti žijí obklopeny poctivostí a upřímností, naučí se co je pravda a spravedlnost.

Jestliže děti žijí v bezpečí, naučí se důvěřovat sobě a ostatním.

Jestliže děti žijí obklopeny klidem, naučí se pokoji mysli.

V čem žijí Vaše děti?

(D. L. Nolteová 2009)

3.1 Vize MŠ

Směřujeme společně s dětmi ke zdravému sebeprosazení, v součinnosti s rodinou usnadňujeme dětem jejich životní a vzdělávací cestu a podporujeme individualitu. Včasnou speciálně pedagogickou diagnostikou otevíráme dětem i jejich rodičům další vzdělávací možnosti. Jdeme společnou cestou, s úmyslem vytvořit mateřskou školu, která je místem bezpečí, vzájemného porozumění a tolerance, kde děti získají znalosti, dovednosti a hodnoty, které jim mohou být přínosem v dalších etapách života.

Naše MŠ vždy vycházela z vlastního vzdělávacího programu, který byl přizpůsoben a vytvořen tak, aby plně vyhovoval daným normám a také stylu a duchu naší školy. Vzdělávací program zahrnuje všechny cíle předškolního vzdělávání a je připraven tak, aby zahrnoval všech pět interakčních oblastí RVP PV pro předškolní vzdělávání a zároveň vyhovoval potřebám našich dětí, které k nám přicházejí a byl přiměřený podmínkám naší školy.

3.2 Charakteristika a cíle

Celoroční projekt, který zasahuje všechny oblasti vývoje dítěte. Obsah představuje ucelenou, uspořádanou a postupně navazující řadu tematických celků, které nejsou časově omezeny. Děti plynule prochází jednotlivými tematickými celky, jejichž společným prvkem je prožitek, poznání, chování a komunikace dětí k sobě samým a ostatním kamarádům i

dospělým. Děti rozvíjí své dovednosti a vědomosti, upevňují postoje a získávají nové hodnoty.

Jsme MŠ logopedická, zaměřená na logopedickou prevenci, reedukaci řeči a rozvoj komunikačních schopností. Máme proto zpracovány další podpůrné a doplňující programy, které dětem pomáhají při rozvoji motoriky mluvidel a hrubé a jemné motoriky celého těla. Programy se vzájemně prolínají a jsou součástí hlavního programu MŠ.

3.3 Integrované bloky

Podzimní scházení

Zimní radování

Jaro a jeho kouzlo

Letní loučení

Součástí integrovaných bloků jsou programy:

Hrajeme si s jazykem a hláskem (Program logopedické prevence a hra na flétnu) - podpůrný program

Hrajeme si s pastelkou (Program pro rozvíjení grafomotoriky) - podpůrný program

Hrajeme si s písničkou (Program „METODA DOBRÉHO STARTU“) - podpůrný program

Hrajeme si s angličtinou (Doplňující program – na podporu rozvoje jazykových schopností a multikulturního cítění – „Rozumíme si s kamarády z EU“)

Hrajeme si s keramikou (Doplňující program na podporu rozvoje motorických schopností a estetického cítění)

Hrajeme si s přírodou (Doplňující program – environmentální vzdělávání)

Hrajeme si, tvoříme a objevujeme (Doplňující program – polytechnické vzdělávání)

Hrajeme si bezpečně (Doplňující program – prevence sociálně patologických jevů, chování za mimořádných situací)

3.4 Vzdělávací oblasti

Dítě a jeho tělo:

Podporovat fyzickou pohodu, tělesnou zdatnost a pohybovou zdravotní kulturu, rozvoj manipulačních a sebeobslužných činností – každodenní cvičení, pohybové chvilky, pobyt venku.

Dítě a jeho psychika:

Podporovat duševní pohodu, psychickou odolnost, rozvoj intelektu, řeči a jazyka, citů a vůle, stimulovat rozvoj vzdělávacích dovedností dítěte – veškeré činnosti v MŠ, rozhovory s dětmi.

Dítě a ten druhý:

Podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti nebo dospělému a posilovat vzájemnou komunikaci a pohodu těchto vztahů - navázání na výchovu v rodině.

Dítě a společnost:

Uvést dítě do společenství ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky a postoje – estetická výchova, slušné chování.

Dítě a svět:

Založit u dítěte povědomí o okolním dění, o vlivu člověka na životní prostředí a vytvořit základy pro odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí – environmentální výchova – ochrana živočichů, rostlin.

3.5 Klíčové kompetence

kompetence k učení (kkU):

- dítě vnímá a rozlišuje pomocí všech smyslů
- vědomě napodobí jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobí jej podle pokynu
- ovládá koordinaci ruky a oka, zapojuje motoriku celého těla
- pojmenuje většinu toho, čím je obklopeno
- osvojí si krátké texty
- sluchově rozliší začáteční a koncové hlásky a slabiky ve slovech
- pozná některá písmena a slova
- chápe elementární matematické souvislosti a prostorové pojmy

kompetence k řešení problémů (kŘP):

- uvědomuje si svou samostatnost, zaujímá vlastní názory a postoje, umí se vyjádřit
- záměrně pozoruje, postřehuje, všímá si změněného, či chybějícího
- snaží se řešit různorodé situace
- respektuje druhého, snaží se s ním domluvit

kompetence komunikativní (kK):

- spolupracuje s logopedkou, zapojuje se do preventivních logopedických chvil
- vyjadřuje samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- reaguje na pokyny

kompetence sociální a personální (kSaP):

- prožívá radost ze zvládnutého a poznání
- uvědomuje si svá práva ve vztahu k druhému, přiznává stejná práva druhým a respektuje je
- spolupracuje s ostatními dětmi, zapojuje se do společných aktivit

kompetence činnosti a občanské (kČaO):

- záměrně se soustředí na činnost a udrží pozornost
- vyvine volní úsilí, soustředí se na činnost a její dokončení
- osvojí si poznatky o svém okolním prostředí, rodině
- má povědomí o významu životního prostředí a přírody pro člověka

4 HLAVNÍ CÍLE MŠ

Rámcové cíle

1. Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Hlavní cíl mateřské školy

Hlavním cílem naší MŠ je provést děti předškolním obdobím, dát jim možnost získat nové zkušenosti a informace. Nabídnout jim prostor se samostatně rozhodovat a vést je k získání znalostí, dovedností a postojů, spojených se vztahem k rodině, k ostatním lidem, svému okolí a přírodě. Využít Školní vzdělávací program tak, aby se děti hrou a prožitkovým učením připravily na další etapu vzdělávání a poznání.

Dlouhodobé cíle a záměry ve vzdělávacích oblastech

Dítě a jeho tělo

Cíl: Rozvinout pohybové dovednosti v duchu zdravého životního stylu.

Dítě a jeho psychika:

Cíl: Rozvíjet řeč, komunikaci, samostatně objevovat a pracovat s informacemi.

Dítě a ten druhý:

Cíl: Posílit prosociální postoje, chovat se bezpečně.

Dítě a společnost:

Cíl: Získat poznatky o kultuře a společenském prostředí, využít získané hodnoty.

Dítě a svět:

Cíl: Rozvinout soužití s přírodou, využít poznatky o životním prostředí a technice k dalšímu poznání.

Metody a formy práce

Vzdělávací činnosti zakládáme na přímých zážitcích dětí, důležitá je individuální volba, samostatná činnost, dětská zvědavost, potřeba objevovat a experimentovat. Vytváříme podnětné prostředí, které je obsahově zajímavé. Aktivity obsahují prvky hry, tvořivosti a jsou v rámci integrovaných bloků připraveny tak, aby děti získávaly zkušenosti, dovednosti a měly radost s poznáváním a učením.

Využíváme metody prožitkového a kooperačního učení hrou, názorné a situační učení. Vzdělávání dětí probíhá průběžně po celý den pobytu dětí v MŠ. Aktivity se uskutečňují formou plánovaných tematických celků v rámci integrovaných bloků s využitím situačních momentů a respektováním potřeb, zájmu a individuality dětí. Naším cílem je zajistit rovnováhu řízených, spontánních i relaxačních aktivit. Průběžně zařazujeme projekty, které obohacují a zpestřují vzdělávání dětí a využíváme metody a formy, které respektují specifika předškolního vzdělávání.

Pravidla pro paní učitelky

- Držíme za jeden provaz
- Konflikty řešíme komunikací
- Vzájemně se respektujeme a povídáme si
- Respektujeme individuální potřeby dětí
- Vedeme děti ke spolupráci
- Chceme, aby každému dítěti bylo v MŠ dobře a cítilo se bezpečně
- Máme srdce na správném místě a vedeme k tomu i děti
- Žijeme zdravě a děti s námi

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) je situován do čtyř integrovaných bloků, které zastupují čtyři roční období. Každé roční období má svůj název a zahrnuje v sobě tři měsíce v roce, pro které jsou vytvořena témata. Tematické celky lze zařazovat v rámci vzdělávání v libovolném pořadí a není dáno, jaký časový úsek budou zaujímat. Docílíme tak možnosti přizpůsobit program aktuální situaci a využít prožitkové učení. Důležité je, že témata mohou být v rámci třídního vzdělávacího programu (dále jen TVP) doplňována a že budou naplňovány cíle dané v ŠVP a TVP během vzdělávání dětí v MŠ. Vzdělávací nabídka je připravena tak, aby byla dětem blízká svým obsahem, přiměřená a užitečná a děti mohly

získané informace využít při dalším poznávání. V ŠVP charakterizujeme jednotlivá roční období a jejich nabídku.

5.1 Podzimní scházení

Charakteristika a cíle podzimního bloku:

Vzpomínání na prázdniny, rozhovory o prázdninách a o mateřské škole, přivítání dětí, utváření pravidel jako základů společného soužití. Seznamování se jmény, značkami dětí, posilování vzájemných vztahů mezi dětmi, volná adaptace na prostředí školy. Naše město, vycházky do okolí, pozorování. Poznávání a pojmenování některých druhů zeleniny a ovoce. Zapojení smyslů při vnímání a rozlišování (chuť, čich, hmat, zrak, sluch). Vitamíny pro naše zdraví. Poznáváme naše tělo. Sběr přírodnin, individuální i skupinová tvořivost. Zapojení fantazie dětí, vnímání tvarů, barev. Rozvoj pozorovacích schopností při vycházkách do přírody, vnímání přirozené krásy, hry v přírodě. Upevňování správného chování při pobytu v přírodě (čistota a bezpečnost), soužití člověka s přírodou.

Tematické části:

Školka, já a kamarádi

Vím, jak zdravě žít

Kouzelná barevná příroda

Vzdělávací nabídka:

- činnosti a hry vedoucí k postupné adaptaci dětí na prostředí MŠ (kamarádi, paní učitelky, aktivity) a na vše nové co na děti v mateřské škole čeká jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti (osobní hygiena, oblékání, stolování, úklid)
- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky, poskoky)
- nelokomoční pohybové aktivity (změny poloh a pohybu těla)
- zdravotní aktivity (uvolňovací, dechová relaxační cvičení, cvičení s prvky jógy)
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a klidné prostředí
- aktivity směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách a pohybu) a k ochraně zdraví (zdravé životní postoje)
- smyslové a psychomotorické hry, spontánní hry
- manipulační činnosti, jednoduché úkony s předměty, materiálem, základní seznámení s věcmi, co děti obklopují a jejich využití
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností (konstruktivní a grafické činnosti a hry)
- rozvíjení řečových schopností, dechová a artikulační cvičení, gymnastika mluvidel (logopedické chvílky)
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- artikulační řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů
- záměrné pozorování, určování a pojmenování vlastností - velikost, barva, tvar, chuť, vůně, zvuky (využití podzimního období – ovoce, zelenina)
- spontánní hry – vlastní plány a experimenty, manipulační činnosti a projekty v přírodě
- hry pro rozvoj smyslového vnímání (postřeh, zraková a sluchová paměť, pozornost)
- jednoduché matematické úkony a dovednostní hry (třídění, porovnávání, přiřazování, řazení do skupin)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary)
- estetické a tvůrčí aktivity (výtvarné, dramatické, hudební a pohybové)

- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- pobyt venku, vycházky do okolí MŠ, přírody a návštěvy dětských kulturních akcí
- společenské hry a společné aktivity nejružnějšího zaměření
- aktivity podporující sblížení dětí
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování
- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i dospělým
- společné tvůrčí aktivity, výzdoba tříd a prostředí MŠ s využitím symbolů podzimu (experimenty s barvami, přírodním materiálem)
- hry a situace kde se děti učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí (ekologické hry a aktivity)
- činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí (vycházky do okolí MŠ, sledování přírody, vyhledávání znaků podzimu)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování změn v přírodě (podnebí, počasí, roční období, přírodní jevy a děje)
- projekty v rámci EVVO, polytechnického vzdělávání a preventivního programu

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- uvědomění si vlastního těla

Dítě a jeho psychika:

Řeč:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností
- rozvoj vnímání, vyjadřování, naslouchání druhým

Poznávání:

- podpora představivosti, fantazie, tvořivosti v oblasti výtvarné, pracovní, hudební
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- osvojení si některých poznatků předcházejících čtení a psaní

Sebepojetí:

- poznávání sama sebe (získávání sebevědomí)
- rozvoj schopnosti sebeovládání (osobní spokojenost)
- získávání relativní citové samostatnosti

Dítě a ten druhý:

- vést děti k vytváření správného vztahu k péči o zdraví vlastní i ostatních, chránit je, ničím neohrožovat
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- navazování vztahu s učitelkou, dětmi, ostatními pedagogy
- rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Dítě a společnost:

- rozvíjet schopnost odmítat společensky nežádoucí chování, jednat spravedlivě
- postupné poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci třídy a MŠ
- vytváření pozitivního vztahu ke světu, životu, kultuře a umění

Dítě a svět:

- seznamování s prostředím, ve kterém dítě žije, vytvářet vztah k místu a prostředí (škola, rodina)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám
- rozvíjet úctu ke všemu živému (sounáležitost s přírodou)

Očekávané výstupy a směr ke klíčovým kompetencím:

- přivítat se ve třídě, společně se seznámit s kamarády a paní učitelkou (kK, kSaP)
- získat jistotu a pocit bezpečí, odpoutat se na část dne od rodičů (kŘP, kSaP)
- zvládnout sebeobsluhu, hygienické návyky, směřovat děti ke zdravému životnímu stylu (kŘP, kSaP, kkU)
- přizpůsobit se společnému soužití ve třídě, uznávat pravidla třídy (kSaP, kkU, kŘP)
- osvojit si základní pracovní dovednosti (kkU, kČaO, kŘP)
- zapojovat se pravidelně do preventivních logopedických chvil (kK, kkU)
- postupně zvládat motorické a jazykové dovednosti (kK, kkU)
- chápat časové představy (kkU)
- vytvářet si vztahy ke kamarádům (kK, kSaP, kŘP)
- znát svou adresu bydliště (kkU, kK, kČaO)
- poznávat MŠ a její okolí, rozlišovat místnosti v MŠ (kkU, kSaP, kŘP, kČaO)
- chápat matematické a prostorové pojmy (kkU, kK)
- zvládnout PLO (kkU, kK)
- naučit se nazpaměť krátký text (kkU, kK)
- rozvíjet všech pět smyslů lidského těla (kkU)
- vnímat krásu podzimní přírody, poznat plody podzimu (kkU, kČaO)
- rozlišit a zařadit do skupiny ovoce a zeleninu (kkU, kK)
- vyjádřit svou fantazii a schopnosti ve výtvarných a pracovních aktivitách (kkU, kČaO, kSaP)

5.2 Zimní radování

Charakteristika a cíle zimního bloku:

Radostné prožívání předvánočního období ve výtvarných, pracovních, hudebních a pohybových činnostech. Mikulášská nadílka ve třídách MŠ. Rozvíjení fantazie pomocí různých aktivit. Probouzení snů a přání dětí, vyhledávání možností pro jejich plnění. Vánoční zvyky a tradice, příprava malých symbolických dáreků pro své blízké a kamarády. Vánoční besídka, koledy a vánoční písničky. Příprava nadílky v MŠ, společná výzdoba třídy, zdobení vánočního stroměčku výrobky od dětí. Vánoce v lese, vycházka za zvířátky do lesa. Moje nejoblíbenější kniha, pohádka. Šetrné zacházení s knihou. Významní a oblíbení ilustrátoři. Film a divadlo jako další součást literárního umění. Hry na sněhu a se sněhem, bobování na blízkém kopečku. Zimní sporty dětí. Pokusy se sněhem a ledem. Připomenutí tradic souvisejících s Masopustem. Příprava na karneval, zapojení rodičů do výroby masek a pohoštění pro děti, karnevalová veselice. Seznámení se s různými řemesly a povoláním rodičů. Návštěva pekárny nebo hasičárny, obchodu s různým zbožím, hry na řemesla. Povídání o tom, které činnosti máme rádi, co bychom si přáli dělat celý rok.

Tematické části:

Koleda tiše zní

S knihou do pohádky

Jede zima jede

Ten dělá to a ten zas tohle

Vzdělávací nabídka:

- cvičení s TV náčiním (overball, velké míče, šátky, stuhy, tyčky, molitanové kostky) a TV nářadím (trampolínky, lavičky)
- zdravotně zaměřené činnosti (zdravotní cviky, protahovací a relaxační cviky)
- cvičení – plazení, lezení, různé druhy chůze, chůze s nápodobou, poskoky, lehký běh, běh kolem překážky
- zimní sporty – klouzání, bobování, chůze ve sněhu
- projekty v rámci EVVO, polytechnického vzdělávání a preventivního programu
- pobyt venku, vycházky do okolí MŠ, pobyt v přírodě
- tématické vycházky do okolí MŠ (pošta, nemocnice, obchod, vlakové nádraží), pozorování práce lidí (návštěva hasičské jednotky Šumperk), projekty
- cvičíme s pohádkou (hudebně – pohybové hry)
- logopedické chvílky (dechová a artikulační cvičení, gymnastika mluvidel, zrcátkové rozmlouvání), hra na flétničku
- hry se slovy a písmeny, sluchové a rytmické hry
- Mikulášská nadílka
- poslech čtených pohádek s vánoční tematikou, sledování divadelních představení
- společná sváteční výzdoba třídy v adventním čase (zdobení stromečku, třídní vánoční nadílka)
- dramatizace pohádky (výběr), zpěv a recitace s vánoční tematikou, společné vánoční tvoření rodičů s dětmi – Vánoční besídka v MŠ
- hry a činnosti na téma Vánoce, vánoční zvyky a tradice
- grafomotorická cvičení, MDS (metoda dobrého startu)
- rozvoj logického myšlení a matematických představ (matematické pojmy)
- komentování zážitků a aktivit, vyřízení krátkého vzkazu, zprávy
- hry a aktivity zaměřené na PLO (pravolevá orientace) – tělo, plocha, prostor
- smyslové hry, různé činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- praktické činnosti seznamující děti s různými materiály a jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, objevování, manipulace s různými materiály)
- hry zaměřené na rozlišování některých obrázkových symbolů (piktogramy, orientační značky)
- spontánní hra
- nabídka široké škály společenských her, skupinové činnosti, konstruktivní hry
- pravidelné návštěvy knihovny v Šumperku (účast v programech vytvořených pro MŠ)
- využití situací, příběhů a pohádek k řešení problému – co by se stalo kdyby...
- aktivity, hry a činnosti přibližující dětem každodenní svět (námětové hry, přejímání rolí, hry na povolání)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- masopustní veselice, zvyky, tradice (dětský masopustní rej, masopustní hostina, tradiční masopustní hry)
- aktivity přibližující pravidla společného soužití (vzájemná tolerance, ohleduplnost) + mravní hodnoty (dobro, zlo, pravda, lež, upřímnost) v jednání lidí
- ekologicky motivované hravé aktivity
- hry a aktivity na cvičení bezpečného chování, praktický nácvik bezpečného chování v některých situacích, které mohou nastat

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, podpora bezpečí, osobní pohody
- zdokonalování v oblasti hrubé a jemné motoriky (zařazování grafických cviků dle metodické řady)

Dítě a jeho psychika:

Řeč:

- rozvoj řečových dovedností a schopností (preventivní logopedické chvílky), náprava vad výslovnosti (cílená logopedická náprava)
- rozvoj výslovnosti, mluvního projevu, vyjadřování

Poznávání:

- rozvoj smyslového vnímání, rozvoj paměti, pozornosti (přechod od konkrétně názorného myšlení k slovně logickému)
- rozvoj tvořivého myšlení, řešení problémů

Sebepojetí:

- rozvoj schopností vyjádřit získané dojmy a prožitky
- rozvoj kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

Dítě a ten druhý:

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním (v rodině, v mateřské škole, mezi dětmi v MŠ)
- vnímat význam pravidel soužití ve třídě
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích k ostatním

Dítě a společnost:

- rozvoj schopností a dovedností chovat se prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí
- seznamování se světem lidí, kultury a umění (s lidovými tradicemi, zvyky a činnostmi člověka v určitém období roku)

Dítě a svět:

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a proměnách
- rozvíjení sounáležitosti s živou a neživou přírodou, lidmi a společností

Očekávané výstupy a směr ke klíčovým kompetencím:

- seznámit se s tradicemi Mikuláše, Vánoc, Masopustu u nás (kK, kkU, kČaO, kŘP)
- poznat zvyklosti a tradice Vánoc v jiných zemích (kkU, kČaO)
- prožívat předvánoční sounáležitost ve třídě i v rodině (kK, kSaP, kŘP)
- osvojit si dovednosti spojené s výtvarnými, pracovními pohybovými a hudebními činnostmi s tematikou vánoční i jinou tematikou (kkU, kŘP, kČaO)
- seznámit se a porozumět literárním textům s vánoční i jinou tematikou (kK, kkU)
- využít fantazii při hrách a dovednostních činnostech (kkU, kK, kSaP, kŘP)
- pomáhat pečovat o pořádek a čistotu ve třídě v duchu zdravého životního stylu (kČaO, kSaP, kkU)
- spolupracovat s ostatními dětmi (kSaP, kK)
- uvědomovat si nebezpečí se kterým se můžeme setkat v okolí, vědět jak se chránit (kŘP, kkU, kSaP)
- orientovat se bezpečně v MŠ a jeho okolí, dodržovat bezpečné chování při zimních hrách (kČaO, kSaP, kkU)
- poznat a pojmenovat to, čím jsme obklopeni (kkU, kK, kČaO)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, prostorové pojmy (kkU, kK, kČaO, kŘP)

- rozvíjet řečové schopnosti a komunikační dovednosti (kK, kkU)
- pravidelně se zapojovat do preventivních logopedických chviliek (kK, kkU, kČaO)
- umět říci nazpaměť krátký text (kK, kkU)
- zapojit se do společných her, rozhovorů, vyjádřit svůj názor (kK, kSaP, kŘP)
- připravit si masopustní masku na karnevalové veselí (kkU, kČaO, kSaP)
- poznávat přírodu živou a neživou, podnebí, počasí (kkU, kČaO, kŘP)
- seznámit se s povoláním rodičů, povídat si o práci lidí (kkU, kČaO, kK)
- vědět, co znamená slovo spolu, společně, mít rád (kkU, kSaP)

5.3 Jaro a jeho kouzlo

Charakteristika a cíle jarního bloku:

Výtvarné, pracovní, hudební a pohybové činnosti zaměřené na jarní období. Sledování změn počasí v přímé souvislosti s roční dobou. Využití tradic, které souvisejí s příchodem jara a vyháněním zimy. Pojmenování prvních jarních květin. Pozorování přírody a změn počasí. Využití tematiky jara ve spojení se společnými hrami. Přímé činnosti s obrázky jarních květin, hry se slovy, obkreslování obrázků. Srovnání prostředí MŠ a ZŠ. Rozvíjení dovedností a poznatků vedoucí ke školní zralosti a úspěšnému vstupu do základní školy. Příprava oslav jara, činnosti spojené s jarními svátky. Pojmenování domácích zvířat, jejich užitek a pomoc. Poznávání mláďat, přiřazování ke zvířecím rodičům. Získávání povědomí o koloběhu vody (potok, řeka, rybník, jezero), zvířata žijící u vody. Poznávat volně žijící zvířata z naší přírody a zvířata exotická. Procházka do lesa, do zooparku. Sledovat rozdíl mezi životem zvířat v ZOO a volně žijícími zvířaty. Uvědomění si kam patřím, kde bydlím, kdo patří do mé rodiny. Rozhovory o významu rodiny, její nezastupitelnost, postavení jednotlivých členů rodiny. Zařízení domácnosti, místností v domě, bydlení na sídlišti a v rodinném domě, adresa bydliště. Radostné prožívání oslavy Dne matek. Povzbuzení dětí a příprava přání a programu pro maminky. Chápat co pro nás maminka znamená, její roli v rodině. Poznávání a pojmenování některých volně rostoucích květin, druhů hmyzu, které můžeme vidět na louce. Využití relaxační hudby se zvuky zvířat, pobyt v přírodě a naslouchání reálným zvukům.

Tematické části:

Jaro ťuká na dveře

Putování se zvířátky

Než půjdu do školy

Byl jednou jeden domeček

Co jsme našli na louce

Vzdělávací nabídka:

- cvičení a aktivity zaměřené na podporu souhry ruka + oko, konkrétní činnosti s materiály – třídění, přiřazování, konstruování (jemná motorika)
- cvičit delší chůzi (vycházky do okolí), pohyb v přírodním terénu (chůze, poskoky, skoky, přelézání, podlézání)
- hudebně pohybové hry, tanečky, aerobní cvičení
- hry a praktické činnosti procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- logopedické chvilky, dechová a artikulační cvičení, gymnastika mluvidel, sluchové a pohybové hry, zrcátkové rozmlouvání (logopedické pracovní listy)
- grafické cviky, MDS (metoda dobrého startu), napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- společné rozhovory, sdělování informací, vyprávění zážitků

- sledování pohádek a příběhů, vyjádření volnou dramaturgií, vlastní dokončení příběhu (využití maňásků a loutkového divadla)
- záměrné pozorování běžných předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností (zvuk, velikost, barva, tvar, materiál, chuť vůně)
- činnosti vedoucí děti k pochopení časových pojmů, posloupnosti děje, příběhu, události
- aktivity zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, čím se lidé mezi sebou liší a v čem jsou si podobní
- hry pro rozvoj sebeovládání, sebehodnocení
- velikonoční tradice, zvyky a symboly (estetické a tvůrčí aktivity – hudební, výtvarné, dramatické)
- spontánní a volná hra, společenské hry, didakticky zacílené hry s tematikou vztahů a společenského chování
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, ve kterém dítě žije – rodina
- hry inspirované rodinou (maminka, starost o miminko, prarodiče, rozdělení rolí v rodině)
- příprava a realizace slavnosti svátku maminek (společné tvoření, výroba dárku pro blízkou osobu)
- pobyt venku, hry a praktické činnosti v přírodě, poznávání prostředí ve kterém žijí zvířata, hmyz a ptáci), vycházky do lesa, pozorování, zkoumání objevování
- prohlížení a hledání v dětských encyklopediích a atlasech (zajímavá a naučná literatura z oblasti přírody)
- projekty v rámci EVVO, polytechnického vzdělávání a preventivního programu
- experimenty a pokusy s rostlinami, zkoumání zákonitostí přírody (malá školní zahrádka v truhlíku, herbář)
- vycházky do okolí MŠ, pozorování probouzející se přírody, sledování typických znaků jara
- tvůrčí a výtvarné činnosti, hry a experimentování a barvami a jejich odstíny (jarní paleta barev)

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

- rozvíjení koordinace ruky a oka, zdokonalování jemné motoriky
- osvojení si věku přiměřených, praktických dovedností
- rozvoj, zpřesňování a užívání všech smyslů
- zdokonalovat dýchání při hudebních činnostech a koordinaci pohybů při tělesných aktivitách v herně i venku

Dítě a jeho psychika:

Řeč:

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, vyjadřování) – pojmenovávat co vidí
- osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní
- rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení – verbální i neverbální

Poznávání:

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích
- vytváření základů pro práci s informacemi
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu a radosti z objevování)
- vytváření pozitivního vztahu k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Sebepojetí:

- uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí

- postupně umět záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci, zbytečně neriskovat

Dítě a ten druhý:

- rozvoj kooperativních dovedností (hra ve skupině, rozdělení rolí, tolerance, respekt, přizpůsobivost)
- upevňování pravidel chování ve vztahu k druhému (v rámci MŠ a rodiny)
- ochrana osobního bezpečí

Dítě a společnost:

- rozvoj úcty a postoje k životu, přírodě, technice, kultuře (postoj projevit se, vyjádřit se)
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Dítě a svět:

- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvíjet pozitivní vztah k okolí, přírodě, zvířatům, vnímat i možná nebezpečí

Očekávané výstupy a směr ke klíčovým kompetencím:

- znát a rozlišit roční období, jejich typické znaky (kkU, kK, kČaO)
- rozlišit dny v týdnu, měsíce v roce (kkU, kK)
- uplatnit vědomosti a dovednosti spojené se zápisem do školy (kkU, kK, kČaO)
- vědět jaké tradice se pojí s příchodem jara (kkU, kK, kŘP)
- připravovat oslavy jara ve třídě (kK, kSaP, kČaO)
- poznat některé jarní květiny (kkU, kK, kČaO)
- hrát tvořivé hry spojené s jarní tematikou (kK, kSaP)
- využít znalosti některých hlásek při poznávání a učení (kkU, kK)
- oslavit největší svátek jara (Velikonoce) ve třídě (kSaP, kK)
- vytvářet si zajímavé výrobky z různých druhů materiálů (kkU, kČaO)
- zapojovat se pravidelně do preventivních logopedických chvilěk během dne (kK, kSaP, kŘP)
- poznat společenství zvířat, jejich soužití s člověkem (kkU, kČaO, kŘP)
- rozlišit zvířata domácí, volně žijící a exotická (kkU, kK, kČaO)
- respektovat svět zvířat, dbát na možné riziko nebezpečí (kSaP, kkU, kŘP)
- poznat možnosti péče o zvířata (kČaO, kK, kkU, kŘP)
- navštívit farmu, les, (kkU, kČaO, kSaP)
- shlédnout zajímavý pořad o zvířatech (kkU)
- hrát hry zaměřené na život zvířat (kK, kSaP, kŘP)
- dodržovat pravidla, hrát „fair play“ (kK, kSaP, kŘP)
- znát svůj domov, členy rodiny (kkU, kČaO)
- vědět jakou roli (úlohu) mám ve vztahu k rodině (kŘP, kkU, kČaO)
- respektovat určitá pravidla společného soužití a společenského chování (kK, kŘP, kSaP)
- rozlišit vhodné mravní vzory v rodině a v blízkém okolí (kkU, kŘP, kČaO)
- vědět co znamená „Den matek“ - kdo je máma, co pro mě znamená (kkU, kŘP, kČaO)
- snažit se vyjádřit svou lásku k mamince a připravit pro ni symbolický dárek (kK, kČaO)
- poznat a rozlišit květiny na louce, na zahradě - v realitě i na obrázku (kkU, kK, kŘP, kČaO, kSaP)

5.4 Letní loučení

Charakteristika a cíle letního bloku:

Utváření povědomí o existenci jiných ras a kultur. Vést děti ke vzájemné pomoci a spolupráci. Umožnit dětem, aby mohly připravovat oslavy podle svých nápadů a svého přání a radostně prožít každý den. Vedení dětí k dovednosti soustředěně naslouchat předčítanému textu. Postupné prodlužování doby, kdy jsou děti schopné udržet pozornost. Vybírat vhodné informace a aktivity, které jsou spojeny s naší planetou, postupné uvědomování si společného soužití všech lidí na Zemi. Rozhovory a aktivity, které povedou k ochraně životního prostředí, třídění odpadů. Seznámení s dopravními prostředky, vedení dětí k dodržování pravidel bezpečnosti na silnici, chodníku i na dětském hřišti. Přípravy slavností k zakončení školního roku, vzpomínání na uplynulé měsíce, výběr oblíbených činností, které jsme dělali v průběhu roku. Volné tvoření podle zájmu dětí a volba zajímavých činností.

Tematické části:

Děti celého světa

Jede vláček motoráček

Co už všechno vím

Vzdělávací nabídka:

- sezónní činnosti (pohyb v přírodním terénu, turistika), hry v přírodě, zdolávání přirozených přírodních překážek
- příležitosti a aktivity vedoucí k prevenci úrazů (které mohou nastat při hře, dopravní situaci a setkání s cizími lidmi) a k prevenci nezdravých návyků
- zdravotně zaměřené činnosti (relaxace, cvičení s prvky jógy, psychomotorické hry)
- sebeobslužné činnosti (úprava prostředí)
- manipulační hry s pískem, vodou, hlínou, kamínky
- logopedické chvílky (dechová a artikulační cvičení, gymnastika mluvidel, sluchové a pohybové hry)
- komentování zážitků a aktivit (z vycházek do přírody, návštěvy knihovny, divadla, kina, dopravního hřiště, exkurzí a výletu)
- sdělení jednoduchého vzkazu, informace
- aktivity seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (časopisy, knihy, audiovizuální technika)
- společné diskuse, rozhovory, slovní projev, individuální a skupinová konverzace (popis děje pohádky či příběhu pomocí obrázků, názory na témata)
- aktivity zaměřené na rytmizaci, hru na tělo, tanec (využití gest, zvuků), zpívání za doprovodu hudebního nástroje
- činnosti nejrůznějšího zaměření umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle a vytrvalosti (sportovní olympiáda), cvičení v sebekontrolě a sebeovládání
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů, přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů a událostí
- činnosti podporující tvořivost, fantazii
- aktivity zaměřené na upevnění dovedností v oblasti matematických, jazykových pojmů a symboliky (písmena, číslice, značky, piktogramy, tvary)

- aktivity podporující sblížení dětí, dětská kamarádství a uvědomování si vztahu mezi lidmi, oslava Dne dětí
- poznávání dopravních prostředků a značek, pozorování dopravních situací v okolí MŠ, stálé využívání reflexních vest a prvků na přechodech pro chodce a při pohybu mimo MŠ, dodržování bezpečného chování
- příprava a realizace společných zábav a akcí, příprava programu na vystoupení (Zahradní slavnost)
- vycházky do okolí (vycházky do lesa, návštěva farmy – péče o zvířata, krmení, jízda na koních, školní výlet MŠ)
- aktivity přibližující dítěti svět, poznávání multikulturního prostředí, tradice a symboly našeho státu (mapy, globusy, encyklopedie, suvenýry)
- projekty v rámci EVVO, polytechnického vzdělávání a preventivního programu

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo:

- rozvoj psychické a fyzické zdatnosti
- rozvoj pohybových schopností, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí (koordinace, dýchání, ruka – oko)
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základu zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika:

Řeč:

- rozvoj řečových a jazykových dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální

Poznávání:

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení pojmovému, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

Sebepojetí:

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

Dítě a ten druhý:

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, empatie, přizpůsobivosti)
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými

Dítě a společnost:

- vytvoření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách
- vytvoření a posilování základů aktivních postojů ke světu a k životu
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět:

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, lidmi, společností, planetou Zemí
- poznávání jiných kultur a národností

Očekávané výstupy a směr ke klíčovým kompetencím:

- ovládat přiměřeně své chování a jednání, využít ohleduplnost a takt (kŘP, kSaP)
- seznámit se s kulturami a národy jiných států (kkU, kK, kŘP, kSaP)
- oslavit svátek dětí v rámci třídy, spolu s kamarády a rodiči (kK, kŘP, kSaP)
- postřehovat Zemi jako planetu, která je součástí vesmíru (kkU, kŘP, kČaO)
- vyslechnout krátký příběh, text (kkU, kŘP)
- vyhledávat knihy a časopisy s dětskou tematikou - pohádky a bajky (kkU, kK, kSaP, kČaO)
- podívat se do divadla, shlédnout pohádku (kSaP, kŘP)
- zacházet ohleduplně s hračkami, pomůckami, knihami a hrami ve třídě (kŘP, kSaP, kČaO)
- dodržovat pravidla hry a třídní pravidla (kSaP, kŘP, kkU)
- znát své celé jméno, adresu bydliště, datum narození (kkU, kŘP, kK)
- pravidelně se zapojovat do preventivních logopedických chvilek během dne (kK, kkU, kŘP, kSaP)
- orientovat se v předpočetných představách, rozlišit geometrické tvary, pojmy (kK, kkU, kŘP)
- zvládnout PLO na těle, ploše, v prostoru (kkU, kŘP, kSaP, kK)
- zvládnout podle svých schopností a dovedností aktivitu spojené s výtvarnou, pracovní a hudebně pohybovou náplní (kŘP, kkU, kK, kSaP, kČaO)
- rozlišit pomocí smyslů hlásku na začátku a konci slova, rytmizovat, rozlišovat krátkou a dlouhou slabiku ve slovech (kŘP, kkU, kK)
- zvládnout se podepsat (jméno) tiskacím písmem, poznat své napsané jméno, svou značku (kŘP, kkU, kK)
- zapamatovat si krátký text, příběh (kK, kkU, kŘP)
- zkusit samostatně hovořit o svém chování, jednání a dovednostech v rámci třídy - zhodnotit se, říct co mi jde, v čem jsem dobrý, co jsem dokázal nebo říct co si přeji, čeho chci dosáhnout, jak se cítím (kK, kŘP, kSaP, kČaO)
- ovládnout dechové svalstvo, zvládnout základní pohybové dovednosti, prostorovou orientaci (kK, kkU, kŘP)
- napodobit pohyb podle vzoru, sladit pohyb s hudbou, ovládat koordinaci ruka-oko (kkU, kŘP, kSaP)
- pokud je to možné, s ohledem na handicap, rozlišovat vnímat pomocí všech smyslů (kK, kkU, kŘP)
- orientovat se a rozlišovat dopravní prostředky a některé dopravní značky (kkU, kK, kŘP)
- chovat se bezpečně, v rámci prevence úrazů, pozorovat dění kolem sebe, vnímat realitu dnešní společnosti (kŘP, kK, kkU, kSaP, kČaO)

6 PODMÍNKY PŘEDŠKOLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

6.1 Materiální podmínky

Budova MŠ: Je součástí budov ZŠ, které jsou propojeny chodbami. Komplex budov je rozdělen na bloky (A, B, C, D, E). Celý areál školy je bezbariérový. Chodby jsou dobře osvětlené, pokryté omyvatelnými plochami. MŠ je umístěna v přízemí budovy E, z jedné třídy je volný vstup na slunnou terasu.

Třídy: Prostor každé třídy MŠ má část pracovní i odpočinkovou. Každé dítě má k dispozici své místo u pracovního stolu a svůj úložný box. Ve třídách je umístěn koberec, úložné prostory pro hračky a knihovnička. Třídy jsou dostatečně osvětleny, na oknech jsou umístěna stínidla. Třídy MŠ jsou vybaveny tabulí. Mezi třídami je herna, ve které jsou úložné police a boxy pro hračky, knihovnička a je zde i interaktivní tabule, která je intenzivně využívána ke vzdělávacím aktivitám. Osobní věci (oblečení, obuv) si děti ukládají do šaten, ve které má každé dítě svou skříňku. V budoucnosti bychom rádi MŠ rozšířili o prostorné herny, třídy, odpočinkové či relaxační místnosti.

Hygiena: V přílehlé místnosti u tříd MŠ je nově zrekonstruovaná koupelna a toalety. Dále je k dispozici sprchový kout, který je umístěn v koupelně pro učitelky. Každé dítě si do MŠ přinese zubní kartáček, pastu a kelímek. K dispozici jsou police k zavěšení ručníků a pro uložení hygienických potřeb.

Školní zahrada: MŠ disponuje velkou zahradou a terasou, je tu asfaltové a pískové hřiště. Všechny uvedené prostory jsou plně využívány k dopoledním i odpoledním činnostem MŠ. Na travnaté zahradě jsou bezpečné herní prvky, jedná se o dětské průlezky, skluzavku (materiál je dřevo, kov, plast), pružinové houpačky a zabudované trampolínky. Dále je k dispozici pískoviště, které má dle norem krytí přes celou svou plochu. Ke hrám i ke vzdělávacím aktivitám slouží malé zastřešené altánky a dřevěné tabule. Okolí a prostranství MŠ je osázené stromy a keříky. Celý areál je oplocen.

Tělocvična: V budově A je malá školní tělocvična, která je velice dobře vybavená. Je společná pro MŠ a ZŠ, v rámci daného rozvrhu hodin MŠ navštěvuje tělocvičnu v dopoledních hodinách. Velmi často při cvičení a hrách využíváme trampolínky, overbally a další sportovní vybavení. Pravidelnou každoroční sportovní aktivitou je účast dětí na plaveckém výcviku, lyžařském výcviku a pobyt v solné jeskyni.

Pomůcky, školní potřeby a vybavení: Nábytek je z přírodního dřeva, je přizpůsoben velikosti i typu tříd a dětem (komody, policové díly, skříňky). Třídy jsou dále vybaveny pracovními stoly a židlemi, stolem pro učitelku, tabulemi. Stěny třídy jsou barevně a esteticky sladěny s vybavením, tak aby vyzařovaly teplo a působily příjemně na děti. Ve třídách jsou k dispozici dřevěné i plastové stavebnice, konstruktivní hry, kostky, stolní hry, skládky, puzzle. Dále velká plastová auta, kovová kolébka, panenky, dětská kuchyňka. Odborné pomůcky pro další vzdělávání dětí jsou uloženy ve skříňkách a děti s nimi manipulují za doprovodu učitelky. K dispozici je didaktická technika - CD přehrávač s USB vstupem velkým přínosem pro vzdělávací aktivity je výše zmíněná interaktivní tabule.

Knihy a knihovna: MŠ využívá centrální školní knihovnu, která je společná se ZŠ. Děti mají dále knihy k dispozici v herně MŠ, jejich nabídka je rozmanitá (brožované a vázané výtisky, leporela) a je postupně aktualizována. Děti také pravidelně navštěvují městskou knihovnu, ve které je pro ně připraven program zaměřený na dětské spisovatele, ilustrátory a různé zajímavosti. Další knihy má učitelka také k dispozici přímo ve třídě.

Technické zázemí: V kabinetu učitelky MŠ je umístěn PC, v herně u interaktivní tabule je notebook. K dispozici máme kopírku a laminovačku. Školní logopedka využívá výukové programy na PC v logopedické učebně.

6.2 Životaspráva

Stravu dovážíme ze SOŠ v Šumperku. Stravování je realizováno ve školní jídelně (budova A), která se nachází v budově školy. Během svačin i obědu rozvíjíme sebeobsluhu dětí, mohou si samostatně namazat pomazánku na pečivo, nalévat si nápoj pokud si chtějí přidat, odnést použité nádoby. Děti si jídlo odnášejí na plastovém podnose za doprovodu učitelky od výdejního okénka ke stolu. Během stolování dětem v případě potřeby pomáhá učitelka. Po skončení stolování děti odnášejí použité nádoby k druhému okénku, kde je odloží. Přímou

v jídelně je umyvadlo. Během stravování v jídelně je dětem nabízen teplý nebo studený nápoj. Děti mají k dispozici neslazené a mírně slazené nápoje. V době stravování dětí z mateřské školy ve školní jídelně je provoz jídelny vyhrazen výhradně dětem z mateřské školy. U jídelny se nachází dívčí a chlapecká toaleta a také toaleta pro handicapované, která je vybavena madly.

Zajišťujeme celodenní pitný režim. Mezi třídami MŠ jsou celodenně umístěny nádoby s pitím. Děti si mohou kdykoliv během dne pít samostatně nalít do připravených hrnečků. V zimních měsících je pití teplé, v letních chladnější. Děti mají k dispozici neslazené a mírně slazené nápoje. Jedná se o ovocné čaje, vitamínové nebo ovocem ochucené nápoje.

Pobyt dětí venku je každodenně a v dostatečné míře zajišťován na zahradě a hřišti, nebo formou vycházek do blízkého okolí. Děti v naší MŠ nemusí po obědě spát. Odpočinek řešíme individuální formou, děti mohou spát, poslouchat pohádku nebo jim nabídneme klidové aktivity u stolečku.

6.3 Psychosociální podmínky

Děti vstupem do MŠ poznávají jiné prostředí, společnost nových kamarádů a dospělých. Některé děti se ze změnami vyrovnávají snadno, jiné potřebují získat jistotu a zvyknout si na novou situaci. Chceme, aby se děti v naší MŠ cítily spokojeně, bezpečně a aby k nám chodily rády. Rodičům nabízíme již při prvních kontaktech a návštěvách, při zápisu do MŠ a během informační schůzky v červnu možnost individuální adaptace a postupné začlenění dítěte do prostředí MŠ. Adaptační režim uplatňujeme individuálně během měsíce září a s každým nástupem nového dítěte. Je dobré, aby rodiče během adaptačního období sdělili učitelkám potřebné informace o specifikách a potřebách, které považují za důležité v zájmu úspěšné adaptace dítěte.

Desatero pro rodiče (co mohou rodiče pro děti udělat před vstupem do MŠ):

- Chodit s dítětem mezi ostatní děti (i když má doma sourozence).
- Navštěvovat nová prostředí (různá centra pro děti, kde vykonává dohled jiná osoba).
- Nespěchat na dítě, rozvrhnout si čas, aby dítě zvládalo věci samo.
- Podporovat sebeobsluhu (dovednosti při oblékání, jídle, na toaletě).
- Ve volných chvílích si s dítětem povídat.
- Věnovat čas čtení pohádky, příběhu.
- Ocenit, když se dítěti něco vydaří, odmítat nevhodné chování a vysvětlit proč.
- Hovořit s dítětem o MŠ, mluvit o tom co všechno může prožít, držet se ale reality a také dítě určitě mateřskou školou nestrašit.

V průběhu všech nabízených vzdělávacích aktivit respektujeme u každého dítěte biologický, psychický i sociální vývoj a také působíme na všechny složky školní připravenosti:

kognitivní složka – zde se zaměřujeme na rozvoj poznávacích procesů (řeč, myšlení vnímání, pozornost, představivost, paměť)

somatická složka – rozvíjíme jemné pohyby rukou, vizuomotoriku, psychomotoriku, hrubou motoriku, grafomotoriku

emocionální a sociální složka – dítě se postupně seznamuje s rolí školáka, probíhá spolupráce rodič – učitel – MŠ

pracovní složka – důraz klademe na sebeobslužné činnosti, manuální zručnost, vnímání a poznávání okolí

V MŠ se snažíme k dětem přistupovat rovnocenně, respektujeme jejich osobnost a individualitu v podmínkách skupiny. Při komunikaci s dětmi dbáme na to, aby naše pokyny

byly dětem srozumitelné. Vedeme děti k uplatňování a respektování určitých pravidel, které si v rámci společného soužití v MŠ stanovíme. Pro rozvoj zájmů dětí vytváříme podnětné a kamarádské prostředí a nabídku takových činností, které u nich vzbuzují zájem. Zároveň však také uspokojují jejich potřeby a podněcují chuť k tomu, že samy tyto činnosti vyhledávají nebo si je spontánně vytvářejí. Konkrétní nabídkou jsou různé vzdělávací, výtvarnické, pracovní, hudební a pohybové činnosti, zájmové kroužky, u kterých se snažíme zajistit vhodné prostředí a také kvalitní pomůcky a materiály.

Celý program MŠ je postaven na prožitku, jako důležitém prostředku vzdělávání dítěte. Právě v tu chvíli, když dítě poznává, současně také experimentuje, samostatně tvoří, uplatňuje své zájmy a je spontánně aktivní. Velkou váhu v našem programu dáváme rozvoji řečových a motorických funkcí dětí. Jsou vlastně takovým odrazovým můstkem při zvládnání dalších činností a úkolů, které jsou kladeny na organismus dítěte. Děti dostávají školní balíček při zahájení docházky v naší MŠ, některé věci a potřeby si přinášejí z domova.

Uvítací balíček (věci, které děti dostanou na začátku školního roku v MŠ):

- vodové barvy
- štětce (ploché a kulaté)
- kelímek
- voskové pastely
- dřevěné pastelky (12 barev)
- plastelína
- tužky (2 ks)
- držátko na tužku
- lepidlo
- tabulky na psaní a kreslení

Seznam věcí (děti si je přinesou do MŠ):

- batoh
- vybavené pouzdro (tužky, pastelky dřevěné, nůžky, strouhátko, tuhé velké lepidlo)
- papuče, cvičky nebo tenisky + oblečení na cvičení
- oblečení na pohybové a výtvarnické činnosti, na zahradu (oblečení dle ročního období), pláštěnka
- kelímek, zubní pastu, kartáček, papírové kapesníky
- flétnu

Pomůcky si ukládají do barevných označených boxů, uložených ve třídě a do skříňky v šatně. Děti jsou vedeny k určité odpovědnosti za své věci, jejich ukládání a péči o ně. Udržují si tak pořádek ve svém boxu, ve skřínce v šatně a společně se podílejí také na drobném úklidu třídy a úklidu hraček.

Děti jsou v průběhu činností hodnoceny (skupinově i individuálně). K hodnocení využíváme slovní pochvalu a také společnou nástěnku, kde má každé z dětí své místo, kam si sbírá odměny. Volíme různé motivy vystřižené z papíru, které si pak děti odnášejí domů. Pro sdělení písemných zpráv rodičům využíváme informační deníčky, které děti s sebou stále nosí do MŠ. Dále v rámci evaluace využíváme další hodnotící možnosti (viz evaluace MŠ dále v dokumentu). Děti si občas nosí domů i drobné dobrovolné pracovní aktivity, které přímo souvisí s některou z nabízených činností, která proběhla během dne. Každé dítě má své portfolio, do kterého může aktivitu zaznamenat. Jako hodnocení využíváme razítka, nálepku, obrázek.

Důležitým prvkem v MŠ je motivace, pomocí které chceme děti zaujmout a nadchnout je pro nějakou činnost. Jako motivaci volíme hlavně pohádkové motivy, s využitím různých pomůcek, jako je kouzelná hůlka, maňasci, začarovaný les, oblíbená hračka, pohádková

postava a další. Motivace souvisí s následnými činnostmi toho dne, ale je důležitá i na konci celého dne. Stává se pak inspirací pro spontánní dětskou činnost a pro další dny v MŠ. Délka vzdělávání v naší MŠ trvá většinou jeden školní rok.

6.4 Organizační podmínky

Přijímání dětí:

Přijímání dětí probíhá v souladu se zákonem 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším a jiném vzdělávání a vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Přijímány jsou děti na základě doporučení školského poradenského zařízení a doporučení odborných lékařů. MŠ přijímá děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Termín zápisu vyhlašuje ředitelství MŠ po dohodě se zřizovatelem. Termín je společný pro všechny MŠ v Šumperku. Kritéria přijímání stanovuje ředitelství MŠ se souhlasem zřizovatele a rodiče jsou s nimi seznámeni v době zápisu nebo na webových stránkách školy.

Rámcový režim dne:

Provoz MŠ je od 7.00 hodin do 16.00 hodin. V režimu dne stanovujeme pevně pouze dobu stravování, pobytu venku a odpočinku, ostatní čas je věnován vzdělávacím aktivitám v rámci integrovaných bloků s důrazem na spontánní hry a činnosti.

Ve výjimečných případech mohou být děti zařazeny do školní družiny v době mimo provoz mateřské školy, a to ráno v době 6.30 – 7.00 hodin. Docházka dětí do školní družiny je podmíněna písemnou žádostí rodičů.

Doba stravování:

dopolední svačina	8.50 – 9.10
oběd	12.00 – 12.20
odpolední svačina	14.00 – 14.20

Pobyt venku:

dopolední pobyt venku	10.00 – 12.00
-----------------------	---------------

Odpočinek:

	12.30 – 14.00
--	---------------

Odpočinek dětí je zcela individuální a probíhá různými formami a v odlišných časových intervalech. Využíváme klid na lůžku, relaxační hry nebo aktivity v zájmovém kroužku. Zájmové kroužky probíhají v celém areálu ZŠ a MŠ, zpravidla se jedná keramický, výtvarný, anglický, počítačový, sportovní. Děti se do kroužku zapíší na začátku školního roku a pak do něj pravidelně docházejí. Zájmové kroužky vedou pedagogové základní školy.

Běžný režim dne:

7.00 – 8.00	spontánní činnosti dle volby dětí relaxační cvičení, pohybové činnosti volné pracovní nebo výtvarné činnosti
8.00 – 8.50	komunitní kruh preventivní logopedické chvílky individuální logopedická intervence ranní cvičení, pohybové činnosti
8.50 - 9.10	hygiena, dopolední svačina
9.10 – 10.00	realizace programově řízených vzdělávacích činností

	preventivní logopedické chvílky
	individuální logopedická intervence
10.00 – 12.00	pobyt venku
12.00 – 12.30	hygiena, oběd
12.30 – 14.00	hygiena
	odpočinek - čtená pohádka, poslech, relaxační hudby, spánek
	náhradní klidové aktivity, respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku
	individuální logopedická intervence
	zájmové kroužky
14.00 – 15.00	hygiena, odpolední svačina, zájmové kroužky
15.00 – 16.00	spontánní činnosti dětí
	zájmové činnosti a hry
	pobyt na školní zahradě

Pro veškeré činnosti využíváme integrované bloky, které jsou zpracovány dle požadavků Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Dalšími pravidelnými aktivitami je plavání, pobyt v solné jeskyni, lyžařský výcvik, výlety, exkurze, divadla, kina. V průběhu roku se účastníme projektů EVVO ve Vile Doris Šumperk a výchovně vzdělávacích programů v knihovně. Aktivně se zapojujeme do pravidelných akcí školy, jako např. projektové vyučování, na konci školního roku již tradiční Zahradní slavnost, kde vystupujeme s programem.

6.5 Řízení mateřské školy

Mateřská škola logopedická je součástí společnosti Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení a mateřská škola logopedická Schola Viva, o.p.s.

Zřizovatel ředitel společnosti: Mgr. Vladimír Bican

Ředitel školy: Mgr. Miroslav Haltmar, MBA, MSc.

Zástupkyně pro mateřskou školu a 1. stupeň: Mgr. Barbora Chovancová

Za organizaci a vedení mateřské školy zodpovídá ředitel školy a zástupkyně ředitele školy pro mateřskou školu a 1. stupeň. Rodiče dostávají včas potřebné informace a mohou se na vedení školy obrátit v případě jakýchkoliv dotazů. Kancelář ředitele školy a zástupkyně ředitele se nachází ve třetím podlaží školy (budova B).

Při základní a mateřské škole aktivně pracují sekce handicap pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Vedoucí sekcí evidují děti, spolupracují se školským poradenským zařízením a s učitelkami školy.

Sekce handicap:

logopedická

surdopedická

somatopedická

oftalmopedická

Součástí společnosti je Speciálně pedagogické centrum (budova D), školské poradenské zařízení, které intenzivně spolupracuje se školou.

6.6 Personální a pedagogické zajištění mateřské školy

V mateřské škole pracují čtyři učitelky, v případě potřeby asistentky pedagoga a provozní pracovnice. Jedna učitelka zastává funkci vedoucí učitelky. Vedoucí učitelka mateřské školy pravidelně konzultuje provoz mateřské školy se zástupkyní ředitele pro MŠ a ZŠ, zodpovídá za tvorbu a uplatnění školního vzdělávacího programu, za náplň a režim dne v MŠ. Logopedickou péči pro MŠ zajišťují školní logopedky, ergoterapeutická cvičení (rozvoj jemné a hrubé motoriky) zajišťuje školní ergoterapeutka. Každý den je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek při pobytu venku.

Všichni pedagogové v MŠ mají odbornou kvalifikaci a zajišťují profesionální přístup. Během školního roku se účastní DVPP, odborných seminářů a stáží v regionu Olomouckého kraje i mimo něj, které jsou dalším přínosem pro práci s dětmi.

6.7 Spoluúčast rodičů

Spolupráce s rodiči je pro naši školu nesmírně důležitá a rodiče jsou vždy našimi partnery. Důležitá je vzájemná důvěra, otevřenost, porozumění a spolupráce. Rodiče mají možnost podílet se na chodu mateřské školy, účastnit se a pomáhat s organizací akcí dle svého zájmu. Mají právo být pravdivě informováni o prospívání svého dítěte. Zachováváme diskrétnost ve vnitřních záležitostech rodiny a chráníme soukromí rodiny. Rodiče jsou vždy pravidelně a dostatečně včas informováni o dění v MŠ (informační nástěnka, webové stránky, telefonický rozhovor a písemné zprávy v informačním deníčku). Další informace o vzdělávání dětí jsou realizovány formou individuálních konzultací nebo schůzek s rodiči (termín je předem stanoven, rodiče si mohou po předchozí domluvě stanovit i jiný). Vedení školy uzavírá při přijetí dítěte do MŠ s rodiči smlouvu o spolupráci. Mezi další formy spolupráce patří pravidelná konzultační odpoledne, která probíhají s rodiči společnou i individuální formou. Významnou spoluprací s rodiči jsou společná setkání a aktivní pomoc při plánování nebo realizaci nejrůznějších akcí školy, např. při vánočních besídkách, vánočních dílnách, projektech a zahradních slavnostech.

Rodiče jsou zváni na přednášky realizované naším SPC.

6.8 Bezpečnostní podmínky

Jsme MŠ, která dodržuje zásady bezpečí (3 x P):

P – Znat prostor (prostředí) – projít s dětmi prostory, zmapovat terén, odstranit nebezpečné věci, nechat projít prostory školy nezávislou osobou.

P – Bezpečný pedagog – ochrání dítě, když mu není dobře, není v pohodě, pomáhá dítěti, do ničeho dítě nenutí, neohrožuje dítě, vytváří prostředí důvěry, přátelství, nepoužívá zápory.

P – Pravidla – pravidlo musí mít smysl, děti musí znát přirozený důsledek (co se stane, když ho poruší), pravidla stanovujeme s dětmi (netrestáme, snažíme se domluvit)

- Všechny vnitřní i venkovní prostory MŠ splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin apod.).
- Zajišťujeme dětem prostředí, ve kterém se cítí spokojeně a bezpečně
- Dětem je vždy za všech okolností zajištěna pedagogická péče, dozor (odpovídající dané situaci).
- Předcházíme možnosti vzniku úrazu důsledným dodržováním a nezanedbáním dohledu nad dítětem.

- Děti mají umožněn bezpečný a volný pohyb v interiéru školy.
- Z MŠ mohou děti bezpečně vyběhnout na zahradu, hřiště, s využitím velké plochy, domečku, průlezků a pískoviště.
- Máme dostatek prostoru pro pohybové aktivity (školní zahrada, hřiště, tělocvična).
- Hračky a hry jsou umístěny tak, aby na ně děti bezpečně dosáhly (pokud ne, požádají učitelku), máme stanovená pravidla jejich uložení a půjčování, postupně hračky doplňujeme, obnovujeme.
- Děti dbají na pořádek a úklid her a hraček ve třídě, vzájemně spolupracují.
- Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě
- Máme vytvořen funkční informační systém.
- Spolupracujeme s rodinou, podporujeme ji, chráníme její soukromí, nabízíme poradenství.

Bezpečnost v MŠ dále realizujeme v preventivním programu MŠ.

6.9 Spolupráce se ZŠ

Mateřská škola logopedická je součástí ZŠ pro žáky se specifickými poruchami učení a obě složky jsou spolu velmi úzce spjaty. Mateřská a základní škola využívají v odděleném čase některé společné prostory, zejména jídelnu, keramickou a výtvarnou dílnu, tělocvičnu, školní zahradu a hřiště a třídy k zájmovým kroužkům.

Učitelky mateřské školy aktivně spolupracují s vyučujícími základní školy při péči o děti se speciálními vzdělávacími potřebami v sekcích handicap. Vyučující společně konzultují podpůrná opatření a navrhují další postupy.

Vyučující základní školy vedou zájmové kroužky a je velmi výhodné, že děti při přechodu do základní školy již některé vyučující znají.

Vyučující mateřské a základní školy se pravidelně účastní společných školení, pracovních porad a pedagogických rad.

Obě složky, mateřskou a základní školu stmelují také společné sdílené aktivity, jako je lyžařský výcvik, filmová a divadelní představení, oslavy Dne dětí, vánoční dílny a slavnostní zahájení a ukončení školního roku. Vyvrcholením a oslavou každého školního roku je společná zahradní slavnost pro žáky a rodiče školy.

7 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

7.1 Pojetí vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními

Do MŠ přijímáme děti se speciálními vzdělávacími potřebami, které mají přiznaná podpůrná opatření 3. - 5. stupně. Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření spočívají v poradenské pomoci, úpravě metod a forem vzdělávání, způsobu hodnocení, úpravě obsahu očekávaných výstupů. V naší MŠ vytváříme optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

7.2 Systém péče o děti s přiznanými podpůrnými opatřeními

Děti do MŠ přicházejí na doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ). Podpůrná opatření 3. - 5. stupně realizujeme dle doporučení ŠPZ a ve spolupráci se zákonnými zástupci.

Dle doporučení ŠPZ vypracováváme individuální vzdělávací plán, realizujeme vzdělávání dle individuálního vzdělávacího plánu a individuální vzdělávací plán vyhodnocujeme. Zajišťujeme nákup a vhodné užívání kompenzačních pomůcek. V případě doporučení ŠPZ pracuje ve třídě asistent pedagoga, který zajišťuje nezbytnou pomoc při výchovné a vzdělávací činnosti, při komunikaci, adaptaci na školní prostředí, při výuce a akcích mimo prostory mateřské školy, asistuje při sebeobsluze. Asistent pedagoga pracuje s dítětem dle doporučení ŠPZ a v souladu s vyučujícími.

Hlavním předmětem speciálně pedagogické péče v naší MŠ je odborná a intenzivní **logopedická intervence**:

Individuální logopedické intervence pod vedením školní logopedky. Děti jsou zařazeny do individuální nápravné intervence až třikrát týdně, dle stupně stanovených podpůrných opatření. Školní logopedka spolupracuje s vyučujícími a pravidelně konzultuje s rodiči metody logopedické intervence

Preventivní logopedické chvílky - probíhají každý den v rámci celé třídy a nenásilně prolínají celý výchovně vzdělávací proces. Obsahem chvilky jsou dechová a artikulační cvičení, gymnastika mluvidel, cvičení pro rozvoj řeči, sluchové a pohybové hry. Logopedické chvílky probíhají pod vedením třídní učitelky.

Dalším předmětem speciální pedagogické péče je **ergoterapeutická intervence**, kterou vede školní ergoterapeutka. Je zaměřena především na rozvoj jemné i hrubé motoriky dítěte. Děti jsou zařazeny na základě doporučení a činnosti probíhají individuálně i skupinově, dle potřeb.

7.3 Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními přizpůsobujeme individuálním potřebám dětí.
- Všechny učitelky mateřské školy jsou odborně vzdělané v oboru speciální pedagogiky.
- Učitelky mateřské školy konzultují přiznaná podpůrná opatření s naším kmenovým SPC a dalšími regionálními ŠPZ, v případě potřeby jsou v kontaktu s místními lékaři.
- Třídy mateřské školy naplňujeme do maximálního počtu 13 dětí
- Speciální pedagogové ze základní a mateřské školy aktivně pracují v sekcích handicap pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami v oblasti logopedické, surdopedické, somatopedické a oftalmopedické. Sekce handicap slouží jako školní poradní garant pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

8 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ NADANÝCH

V naší mateřské škole vytváříme podmínky k rozvoji co největšího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti. Na základě vstupní diagnostiky podporujeme, rozvíjíme a stimulujeme rozvoj různých druhů nadání. Při realizaci vzdělávání nadaných dětí spolupracujeme s ŠPZ a zákonnými zástupci. Zajišťujeme podpůrná opatření pro podporu nadání dle individuálních vzdělávacích potřeb dětí.

9 VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ OD DVOU DO TŘÍ LET

V naší mateřské škole nemáme obvykle zařazeny děti ve věku od dvou do tří let. V tomto školním roce děti od dvou do tří let mateřskou školu nenavštěvují.

10 PROGRAM ENVIRONMENTÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ, VÝCHOVY A OSVĚTY

Hrajeme si s přírodou

Školní program EVVO s názvem Hrajeme si s přírodou je součástí a doplňkovým programem Školního vzdělávacího programu MŠ Schola Viva Rok s moudrou sovou. Dlouhodobým a hlavním cílem EVVO v ŠVP je pojednat o určitém tematickém celku v souvislostech, napříč jednotlivými oblastmi RVZP PV s důrazem kladeným na ekologii, rozvíjení komunikativních dovedností a utváření přátelských vztahů (postojů) vůči přírodě a životnímu prostředí. Témata EVVO jsou zpracována v třídním vzdělávacím programu.

Očekávané klíčové kompetence:

kompetence k učení

- děti se seznámí s pojmy z oblasti ekologie
- děti se orientují v základních souvislostech

kompetence k řešení problémů

- děti přichází do bezprostředního styku s okolní přírodou, zjišťují, jaké jsou její vlastnosti
- děti získají zkušenosti z dané oblasti a řeší různé situace v samostatných nebo skupinových aktivitách

kompetence sociální a personální

- děti získají základní hygienické a sociálně kulturní dovednosti a návyky ve vztahu k životnímu prostředí

kompetence komunikativní

- děti rozvinou své jazykové dovednosti
- děti se zapojí do společných aktivit, vzájemně spolupracují, vedou rozhovory, uplatňují své názory a myšlenky

kompetence činnosti a občanské

- děti si osvojí citový vztah k přírodě, lidské práci a k lidem samotným
- děti získají základní poznatky o správném a nesprávném vztahu a chování člověka k životnímu prostředí

Vzdělávací a výchovné cíle (obecné):

- ekologická výchova prolíná celým výchovně – vzdělávacím působením, prolíná se tématy a podtématy
- rozvíjení vyjadřovacích schopností dětí ve vztahu k prostředí
- utváření hygienických návyků
- rozvíjení citových vztahů k přírodě a estetického vnímání
- osvojení si konkrétních poznatků o přírodě a jejích částech
- vytváření dovedností a návyků v udržování čistoty, ošetřování rostlin a úpravě okolního prostředí

Očekávané kompetence dětí:

Dítě a jeho tělo:

- zvládá sebeobsluhu, hygienické návyky
- osvojuje si základní pracovní dovednosti
- pojmenuje části lidského těla, některé orgány (zná jejich funkce)

- zná základní pojmy spojené se zdravím, pohybem a sportem
- má povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí

Dítě a jeho psychika:

- využívá všech smyslů lidského těla
- má citlivý vztah k živým bytostem, uvědomuje si, co je příjemné a nepříjemné
- zachytí své prožitky slovně, výtvarně, hudebně a dramaticky
- těší se z příjemných kulturních zážitků

Dítě a ten druhý:

- navazuje dětská přátelství
- chová se ohleduplně
- umí požádat o pomoc pro sebe i pro druhého

Dítě a společnost:

- uplatňuje základní společenské návyky
- zachází šetrně s hračkami, pomůckami, knihami

Dítě a svět:

- má povědomí o životním prostředí, chápe, že tím, jak se chováme, ovlivňujeme - vlastní zdraví i životní prostředí
- vnímá, že svět má svůj řád, že se všechno vyvíjí, proměňuje
- má poznatky o sobě, rodině, lidské společnosti, přírodě
- uvědomuje si, co může být nebezpečné a snaží se nebezpečí vyvarovat

Vzdělávací a výchovné cíle specifické:

- vytvářet dostatek podnětů při hře, práci a osvojování dovedností a schopností, -které vedou k poznání přírody
- využívat vhodných metod, postupů a forem práce
- základním bodem je „hra“, která se promítá do všech aktivit v MŠ
- vést děti tak, aby získávaly prvotní vědomosti a znalosti o životě lidí, jejich práci, vzájemných vztazích a vztahu k přírodě

11 PROGRAM POLYTECHNICKÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Hrajeme si, tvoříme a objevujeme

Školní program Polytechnického vzdělávání a výchovy (PTVV) s názvem Hrajeme si, tvoříme a objevujeme je součástí a doplňkovým programem Školního vzdělávacího programu MŠ Schola Viva Rok s moudrou sovou. Dlouhodobým a hlavním cílem PTVV v ŠVP je pojednat o určitém tematickém celku v souvislostech, napříč jednotlivými oblastmi RVZP PV s důrazem kladeným na technické vzdělávání a výchovu, rozvíjení komunikativních dovedností a poznávání okolního světa a věcí v něm. Polytechnické vzdělávání rozvíjí u dětí znalosti technického prostředí a pomáhá dětem získávat a fixovat správné pracovní dovednosti a návyky. Témata PTVV jsou zpracována v třídním vzdělávacím programu.

Očekávané klíčové kompetence:

kompetence k učení

- děti se seznámí s pojmy z oblasti techniky
- děti se orientují v základních souvislostech

kompetence k řešení problémů

- děti přichází do styku s technickým prostředím, zjišťují, jaké jsou vlastnosti různých materiálů
- děti získají zkušenosti z dané oblasti a řeší různé situace v samostatných nebo skupinových aktivitách
- děti se učí postupovat podle pokynů, zdolávat překážky a cíleně se soustředit na určitou činnost

kompetence sociální a personální

- děti získají základní hygienické a sociálně kulturní dovednosti a návyky ve vztahu k manuálním činnostem

kompetence komunikativní

- děti rozvinou své jazykové dovednosti
- děti se zapojí do společných aktivit, vzájemně spolupracují, vedou rozhovory, uplatňují své názory a myšlenky

kompetence činnostní a občanské

- děti si osvojí citový vztah k technickému prostředí, k vzájemné spolupráci a respektování práce druhých
- děti získají základní poznatky o správném a nesprávném vztahu a chování člověka k práci
- děti se učí uvědomovat si, že za vším stojí práce někoho druhého a zamýšlí se nad tím, odkud se berou věci běžné potřeby

Hlavní cíle technického vzdělávání v MŠ:

- rozvoj myšlenkového potenciálu dětí (myšlenkové aktivity, komunikativní dovedností, týmové spolupráce a formování osobnosti dítěte)
- objasnění postavení techniky v životě lidstva (vysvětlení vztahu mezi technikou a společností)
- studování vlivu techniky na společnost a přírodu (pochopení vlivu techniky na životní prostředí a vliv techniky na člověka)
- rozvíjení poznatků o technice (osvojení používání základních nástrojů, nářadí a pomůcek a poznávání různých druhů materiálů)
- rozvíjení dovedností řešení problémů (rozvíjení tvořivého myšlení a kooperativního učení)
- rozvíjení schopnosti hodnocení a sebehodnocení (vytváření kladného vztahu k technice a k práci a rozvíjení technických zájmů dětí)

Očekávané kompetence dílčí:

Dítě a jeho tělo:

- zvládá sebeobsluhu, hygienické návyky
- osvojuje si základní pracovní dovednosti
- zná základní pojmy spojené se zdravím a bezpečným zacházením s některými druhy nářadí
- má povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí v technickém prostředí

Dítě a jeho psychika:

- využívá všech smyslů lidského těla
- zažívá radost a inspiraci z vlastní tvorby
- zachytí své prožitky slovně a manuálně
- komunikuje s ostatními

Dítě a ten druhý:

- navazuje dětská přátelství, spolupracuje
- chová se ohleduplně
- umí požádat o pomoc pro sebe i pro druhého

Dítě a společnost:

- uplatňuje základní společenské návyky
- zachází šetrně s pomůckami, nástroji
- váží si práce a tvorby druhých

Dítě a svět:

- má povědomí o technickém prostředí, chápe, že tím, jak se chováme, ovlivňujeme - vlastní zdraví i životní prostředí
- vnímá, že svět má svůj řád, že se všechno vyvíjí, proměňuje
- má poznatky o sobě, rodině, lidské společnosti, technice
- uvědomuje si, co může být nebezpečné a snaží se nebezpečí vyvarovat

Vzdělávací cíle specifické:

- podporovat polytechnické vzdělávání a výchovu, zajistit její prolínání tématy a aktivitami v MŠ
- rozvíjet vyjadřovací schopnosti a dovednosti dětí, vzájemnou spolupráci, komunikaci a volní vlastnosti
- vést děti k osvojení si konkrétních poznatků a dovedností, posílení sebevědomí vlastní zkušeností
- vytvářet dostatek podnětů při hře, práci a osvojování dovedností a schopností, které vedou k poznání techniky
- využívat vhodných metod, postupů a forem práce
- základním bodem je „hra“, která se promítá do všech aktivit v MŠ
- vést děti tak, aby získávaly prvotní vědomosti a znalosti o životě lidí, jejich práci, vzájemných vztazích a vztahu k technice
- podporovat dovednosti a návyky v udržování čistoty prostředí, hygienických návyky

12 PREVENTIVNÍ PROGRAM MATEŘSKÉ ŠKOLY

Hrajeme si bezpečně

Školní preventivní program sociálně patologických jevů s názvem Hrajeme si bezpečně je součástí a doplňkovým programem Školního vzdělávacího programu MŠ Schola Viva Rok s moudrou sovou a Preventivního programu školy. Dlouhodobým a hlavním cílem preventivního programu v ŠVP je rozvoj a podpora sociálních kompetencí, výchova ke zdravému životnímu stylu a efektivní předcházení sociálně patologických jevů u dětí. Oblast primární prevence prolíná jednotlivými tématy, aktivitami a běžným režimem mateřské školy.

Očekávané klíčové kompetence:**kompetence k učení**

- děti se seznámí s pojmy z prevence a zdravého životního stylu
- děti se orientují v základních souvislostech

kompetence k řešení problémů

- děti řeší v prostředí mateřské školy situace v oblasti seberozvíjení, sebedůvěry a sebeprosazování
- osvojují si schopnost rozhodovat, volit z více alternativ a uvědomit si odpovědnost za své rozhodnutí
- děti získají zkušenosti z dané oblasti a řeší různé situace samostatně nebo ve skupinových aktivitách
- děti se učí postupovat podle pokynů, zdolávat překážky a cíleně se soustředit na určitou činnost

kompetence sociální a personální

- děti získají základní hygienické a sociálně kulturní dovednosti a návyky v oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení

kompetence komunikativní

- děti rozvinou své jazykové dovednosti
- děti se zapojují do společných aktivit, vzájemně spolupracují, vedou rozhovory, uplatňují své názory a myšlenky

kompetence činnostní a občanské

- děti se seznámí formou prožitkového učení se základními pojmy prevence patologických jevů a zdravého životního stylu
- děti získají základní poznatky o správném - nesprávném vztahu a chování k vrstevníkům, dospělým v rámci mateřské školy a rodinného prostředí

Mezi hlavní cíle a kompetence v oblasti prevence v MŠ patří:

- porozumění tomu, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- znát, co je zdravé, bezpečné, co škodí a co mi prospívá
- chápat, že zdraví se musí chránit
- mít vytvořenou představu o pojmu závislost a o věcech, které škodí zdraví
- vědět, že kontakty s některými lidmi mohou být nebezpečné
- znát pravidla společného soužití ve skupině, respektovat autoritu
- hodnotit své chování a chování druhých, hájit vlastní názor
- vnímat lidi s jejich odlišnými povahovými tělesnými a kulturními vlastnostmi
- chování přizpůsobovat sociálnímu prostředí, uvědomovat si sociální role
- přistupovat aktivně k řešení problémů

Očekávané kompetence dílčí:

Dítě a jeho tělo:

- uvědomovat si co je bezpečné
- chovat se bezpečně v známém prostředí, vědět jak se vyhnout nebezpečí
- znát a dodržovat pravidla chování
- bránit se projevům násilí

Dítě a jeho psychika:

- dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu
- dokázat naslouchat druhým
- umět zformulovat otázku a odpověď
- vymýšlet nová řešení
- řešit problémy samostatně nebo ve spolupráci s kamarády

- samostatně se rozhodnout, umět odmítnout
- přicházet s vlastními nápady, postupovat cestou pokus – omyl

Dítě a ten druhý:

- chápat, respektovat a přijímat názory ostatních
- spolupracovat při hrách a aktivitách, dohodnout se na kompromisu
- chápat, že každý jsme jiný
- hájit svůj osobní prostor a akceptovat ho u druhých
- nabídnout pomoc

Dítě a společnost:

- dodržovat dohodnutá pravidla vzájemné soužití v MŠ a na veřejnosti
- chápat podstatu hry, hrát spravedlivě a fair play
- rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, ubližování, lhostejnost, agresivita

Dítě a svět:

- spoluvytvářet pohodu prostředí
- mít povědomí o významu společenského prostředí
- zajímat se, co se děje kolem nás

13 EVALUAČNÍ SYSTÉM MŠ

PŘEDMĚT EVALUACE (CO)	METODY A TECHNIKY EVALUACE (JAK)	ČASOVÝ PLÁN (KDY)	ODPOVĚDN OST (KDO)
Soulad ŠVP (TVP) s RVP PV	Porovnání textu	Změny v legislativě (podle potřeby)	Ředitel Zástupkyně
	Závěrečné hodnocení ŠVP a TVP	Na konci šk. roku	Učitelky MŠ
	Závěrečná evaluační zpráva MŠ	Na konci šk. roku	Učitelky MŠ
Plnění cílů ŠVP	Sběr dat	Průběžně	Učitelky MŠ
	Hospitace	Průběžně	Ředitel Zástupkyně
	Pololetní hodnocení MŠ	Pololetí šk. roku	Učitelky MŠ
Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání	Sběr dat	Průběžně	Učitelky MŠ
	Záznam evaluace témat	Po ukončení tematického celku	Učitelky MŠ
	Pedagogická rada	4x ročně	Učitelky MŠ Zástupkyně
	Třídní knihy	1x měsíčně	Zástupkyně

	Hospitace	Průběžně	Ředitel Zástupkyně
Práce učitelů	Rozhovory	Průběžně	Učitelky MŠ Zástupkyně
	Sebereflexe	Průběžně	Učitelky MŠ
	Hospitace	Průběžně	Ředitel Zástupkyně Učitelky MŠ
	Autoevaluační dotazník	Závěr šk. roku	Ředitel
Výsledky vzdělávání (pedagogická diagnostika)	Záznam evaluace témat	Průběžně	Učitelky MŠ
	Záznamový arch pro sledování a hodnocení rozvoje a učení dítěte	Čtvrtletně	Učitelky MŠ
	Záznamový list pro vyjádření dětí k prožitým činnostem	Po ukončení tematického celku	Učitelky MŠ
	Dotazník pro SPC	Začátek 2. pololetí	Učitelky MŠ
Kvalita podmínek vzdělávání	Hospitace	Průběžně	Ředitel Zástupkyně
	Dotazník pro rodiče	2. pololetí šk. roku	Zástupkyně
	Pracovní porady	1x měsíčně	Učitelky MŠ Zástupkyně